

Олена Греськів
асистент,
ВП НУБіПУ «Бережанський агротехнічний інститут»,
м. Бережани

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ

Екологічно необґрунтовані підходи до використання земельних ресурсів в у сільськогосподарських цілях з метою одержання високих економічних показників призвели до зниження екологічної стійкості агроландшафтів, деградації сільськогосподарських земель, втрати родючості ґрунту, як одного із компонентів природного середовища і незамінного ресурсу у сільському господарстві. Захист сільськогосподарських земель від деградаційних процесів, спричинених антропогенною діяльністю є надзвичайно актуальним питанням сьогодення і вимагає дещо нових поглядів на вирішення цієї проблеми в контексті збалансованого розвитку землекористування.

Стратегічним напрямом виходу із кризи природокористування в аграрній сфері визнано перехід до принципів збалансованого розвитку на основі комплексного екосистемного підходу до формування агроландшафтів і агроєкосистем, збереження й регулювання біорізноманіття, активного застосування в сільськогосподарському виробництві новітніх технологій.

Необхідною умовою екологічно безпечного розвитку сільського господарства є науково обґрунтована організація території на всіх рівнях, а особливо – впорядкування використання земель у сільськогосподарських підприємствах [2].

Земля, як головний засіб виробництва в сільському господарстві, має ряд особливостей, які потрібно враховувати для виробництва необхідної людству продукції. Так, земля як продукт, створений природою, не має вартості, не переносить її, як звичайні засоби праці, на продукцію, для створення якої вона була використана. У процесі виробництва вона за правильного її використання підвищує свою родючість, а тому є вічним засобом виробництва. Однак земельні ресурси обмежені в просторі і штучно не відновлюються. Як матеріальну основу розвитку сільськогосподарського виробництва земельні ресурси не можна замінити жодними іншими засобами праці.

Крім того, у сільському господарстві земля водночас є і предметом праці. У процесі обробітку її піддають різним формам впливу. Головне завдання землевпорядкування полягає в тому, щоб цей вплив не руйнував структуру ґрунту, зберігав його властивості, створював умови для підвищення родючості земельних ділянок. Але оскільки її рівень на різних за якістю землях неоднаковий, то це призводить і до неоднакової віддачі вкладених у землю коштів. Через це виникає необхідність у розробці та застосуванні ефективних заходів, спрямованих на державну підтримку тих сільськогосподарських підприємств, що опинилися в гірших природних умовах [3].

Фахівці, які досліджують аграрний сектор вітчизняної економіки, відзначають, що у ході ринкових реформ в Україні склалася бімодельна структура сільськогосподарського виробництва, оскільки сьогодні паралельно розвиваються дві моделі: крупне товарне виробництво, що ведеться у новоутворених підприємствах різних організаційно-правових форм, які утворилися на базі регіональних КСП, і дрібнотоварне виробництво – в особистих селянських господарствах і фермерських

господарствах сімейного типу.

Аналіз практики формування сільськогосподарських підприємств у ході земельної реформи засвідчує, що більшість з них створились без належного землевпорядкованого обґрунтування, що призвело до порушення принципів і правил організації сільськогосподарського виробничого простору (що проявилось, зокрема, у порушенні науково обґрунтованої структури посівних площ у господарствах, руйнуванні цілісної системи польових доріг, простих протиерозійних гідротехнічних споруд тощо). Варто нагадати, що починаючи з 1991 року фінансування землепорядкованих проектно-пошукових робіт в Україні майже не ведеться. Усе це, у свою чергу, спричинило розширення й поглиблення процесів ерозії, деградації ґрунтів, погіршення їх екологічного стану. Зменшення продуктивності й родючості земель практично в усіх регіонах країни.

Однак не варто забувати, що організація раціонального використання і охорони земельних ресурсів (і насамперед – сільськогосподарського призначення) вимагає відповідного забезпечення [1].

Отже, сьогодні особливо гострою та актуальною є проблема екологізації землевпорядкування як багатогранної системи наукової та практичної діяльності, спрямованої на організацію та подальше забезпечення раціонального використання й охорони земельних ресурсів на всіх рівнях. Вирішення цієї проблеми вимагає значного розширення теоретичної бази землекористування, адже в попередні роки активно розвивались економічна, юридична та технічна його сторони, а економічним аспектом приділялося значно менше уваги.

У цій ситуації з метою забезпечення належного рівня екологічної безпеки використання земельних ресурсів при будь-яких видах господарської діяльності в землевпорядній практиці доцільно якнайповніше використовувати принципи, підходи та апробовані методи прикладної географії та екології [2].

Література

1. Казьмір П. Г. Землевпорядне забезпечення ландшафтно адаптивного використання сільськогосподарських угідь [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Chem_Biol/Vldau/APK/2010_1/files/10kpuoal.pdf
2. Організація сільськогосподарського використання земель на ландшафтно-екологічній основі / [Казьмір П. Г., Стойко Н. Є., Дроздяк М. В.]; за заг. ред. проф. П. Г. Казьміра. – Львів: СПОЛОМ, 2009. – 254с.
3. Притула Н. М. Сучасний стан та ефективність використання земельних ресурсів України / Н. М. Притула // Держава та регіони. – 2010. - №5. – С. 227-231.

Люба Гурко
старший викладач,
Богдан Роман
старший викладач,
ВП НУБіПУ «Бережанський агротехнічний інститут»,
м. Бережани

ОЦІНКА КОНКУРЕНТНОГО СТАТУСУ ПІДПРИЄМСТВ

Для виявлення можливостей, сильних, слабких сторін та загроз, а також оцінки конкурентного статусу підприємств доцільно використовувати «SWOT – аналіз», матрицю альтернатив результативності, матрицю «БКГ», матрицю «Мак - Кінсі», ABC/XYZ.

Для оцінки зовнішньої економічної ситуації доцільно використовувати метод